

CIJENA LISTU: U predplati za čitavu godinu K 32.—, za polugodište K 16.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.—, maloprodaj 10 helera. — OGLASI primaju se u upravi lista trg. Cestova broj 1, te se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetra i dug 8 cm.

"HRVATSKI LIST" izlazi u nakladnoj kući JOSIF RIMPOTIC u Puli, trg. Cestova broj 1. Uredništvo se nalazi u Siskanov ulici broj 24. — Odgovorni urednik: JOSIF RIMPOTIC u Puli, Bukovinski dopis. Nepravilnosti pisma se ne primaju.

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati jutro.

Četvorni sporazum i trgovinski saobraćaj pod morem.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 13. srpnja (D. u.) Službeno se javlja: Ruskobojne vojske.

U Bukovini i na jugu od Dnjestra položaj je neprijateljev bez nikakvih osobitih događaja. Na zapadu i sjeverozapadu od Bučca protiv je neprijatelj optovnio u navalu jake sile gonio savezničkih četa, kojima zapovjedja general Bothmer. Dok je od njegovih navalnih kolona propao već pred našim zaprekama, uspješno je drugom dijelu, da prođe u uski dio naših položaja. Ipak je i ovdje nastup njemačkih i austro-ugarskih pričuva neprijatelja odmah izbacio, tako da su se potpuno izjavile sve neprijateljske navede. Uхватili smo veliki broj ruskih zarobljenika. Na Stohodu su uzbuze naše čete na jednoj i na drugoj strani željence, koja vodi iz Šarnja u Kovel neprijateljsku navalu. Inače nema ništa zamašna.

Izvještaj ruskog glavnog štaba od 11. o. mj. tvrdi drsko, da je bojna sila generala Brusilova uhitila od početka ruske ofenzive 266 tisuća zarobljenika. Premda je nepouzdanost ruskih izvještaja dugo već dosta poznata, ipak osvrnimo se još jednom na nju: Broj zarobljenika, što ih Rusi nabrajaju donosi skoro jakost sveukupnih četa, što ih na onoj sjeveristočnoj fronti imamo i koja je uzdržala kroz posljednjih pet tjedana u ozbiljnoj borbi.

Talijanski bojište.

Na fronti između Brente i Ečave bila je jučer bojna djelatnost opeta življa. Na Pasubio smo zadužili noćnu talijansku navalu. U Posinskoj su dolini bile suzbijene pod trajno jakom neprijateljskom vatrom ponovne navede mnogobrojnih ophodnja. U tim smo bojevima zarobili 1 časnika i 103 vojnika. Po skrajno jakoj topovskoj priprepi napale su sinoć naše neprijateljske sile opet naše položaje u prostoru Monte Rasta i Monte Interrotto. Kao što i prošlih dana izjavilo su se i ovog puta sve navede s najjačim gubicima za Talijane. I dalje pama sjeveru bili su svi protivnički napadaji, da prodru u naše položaje, bespložni.

Jugoistočno bojište.

Nema promjene. Zamenjen poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 13. srpnja (D. u.) Iz velikog se glavnog štaba službeno javlja:

Zapadno bojište.

Na sjeveru je od Somme uspješno Englezima, da se učvrste u Contal Maisonu. Topovska paljba traje velikom žestinom. Na jugu od Somme nisu imali Francuzi ni jučer s njihovim napadajima, što su ih češće poduzimali na jednoj i drugoj strani Barleuxa, te kod Estressa, nikakvog uspjeha; morali su ponajčešće vratiti se na našoj uspjehnoj zapornoj vatri, da se vrate s najvećim krvavim žrtvama.

Na istoku od Moze bila je topovska djelatnost i dalje živahna. Naši su pešadijski položaji postali bolji. Broj je zarobljenika porasao na 56 časnika i 2349 vojnika.

Na sjeveru od Soissons prisilili smo francuski dvoplošnjač, da se spusti u naše redove.

Istočno bojište.

Kod vojske grofa Bothmera bila su zamašnom protunavalom njemačkih četa suzbijeni Rusi, što su ih prodrli kod Ošlea na sjeverozapadu od Bučca. Kod toga je uhvaćeno 400 zarobljenika.

Vrhovno vojno vodstvo.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 12. (D. u.) Izvještje glavnog štaba od 11. srpnja.

U položaju na macedonskoj fronti nije nastupio nikakve promjene. Slaba vatra obostoran topništva i česti okršaji između ophodnja i izviđačara traju dalje. Bio je suzbijen napadaj francuskih odijeljenja protiv motričlike postojanke na jugu od Dojranskog jezera. Neprijatelj je ostavio 4 mrtva, 4 topa i više komada opreme.

Neprijatelj je s mnogo žargriženosti zaposlen, da unistava plovde rata prijateljskog pučanstva u dolini donje Mese, te bica svaki dan požarne bombe. Uslijed uspjehnih njemačkih, što smo ih mi poduzeli, nije neprijatelj mogao ništa da postigne. Djevanjenje, što ga naši letoci razvijaju biva svakim danom sve to važnije.

BRZOJAVI.

Rat.

Nova ruska taktika.

Berlin, 12. "Berliner Tagblatt" javlja: Vrlo su često nastupale konjančke navede u najvećoj svezi za austro-ugarske čete pomakle u nove položaje, slijedila ih njima u takvim slučajevima ponajprije neprijateljska pešadija u gustim zvezama. Kada se je ona približila na 3 km, zaustavila bi se, iskopala bi privremena zakloništa, te bi tu čekala. Naravno, da su takvi položaji odmah došli pod vatra austro-ugarskog topništva. Kada su ali Rusi opazili, da su baterije počele gadjati, nije pešadija mogla ište naprediti, već je morala da ustrije u kiši topovskih izmetaka, dok je konjanštvo, koje se je od onad držalo straga, u diviljoj rzi iznenada preletjelo vrste vlastite pešadije. Neposredno pred austrijskim položajima, razjahalih bi kočice svoje konje, bacili ih na zemlju, te bi za ovog zakloništa otvorili u najbližoj blizini vatra. To se je u po-djedinom odsjecima opetavalo šest do sedam puta. I dok nije zahlijevala izvannredno mnogo žrtava, gdjekad osvoje na prostoru.

Osobitu je tehniku neprijatelj na nekim mjestima upotrebljavao, kada je htio da isili prelaže rijeku. Pošto je u vatri austrijskog topništva bila gradnja mostova vrlo otežavana, bijahu često pripravjeni splavi, koji su u svojoj dužini odgovarali širini rijeke, koji su ali bili vrlo uski (oko 1 metar). Po tim su splavima mogli da idu jedan uz drugoga najviše 2 vojnika. Kada se je smrknilo, spavtili bi te splave u vodu tako, da se to uopće nije opazilo. Kada je došao trenutak, da se pređu rijeku, učvrstili bi na jednoj strani splave, dok je voda drugu kraj tje-rala na drugu stranu. U malo časaka moglo je na taj način biti postavljenih do trideset mostova. Kada je ali austro-ugarskim četama bila već poznata ova taktika, znale su je pobijati bačalicama mina i drugim sredstvima.

Grčki vojnici stapuju u bugarsku vojsku.

Berlin, 12. "Berliner Tagblatt" javlja iz Lugana: Pama vijestima, stiglim iz Soluna, prešli su grčki vojnici granicu kod Doirana te stupili u bugarsku vojsku. "Secolo" piše, da je četvorni sporazum veoma nezadovoljan sa Grčkom, jer se demobilizacija prepoglanog provadja. Tamo, gdje se je demobilizacija uistinu pravi-la, ostala je već posljedica uslijed udruženja priču-vnika u takozvanim pričuvnim zborovima. "Nea Imera" se boji, da će doći do novih zapletaja sa vlastima sporazuma.

Nove ruske čete za Francusku.

Bazileja, 12. Ovdavnje novine donose iz Petrograda, da su ruske čete, matalače se na visokom moru, dobile, uslijed promjene prilika u Grčkoj, zapovjednik, da se iskrcavaju u Francusku, a ne u Solunu. Borit će sa na francuskoj fronti.

Tri ruske divizije u ruskoj vojsci?

Lugano, 12. "Messageri" javljaju iz Petrograda, da će se dvjema srpskim divizijama, borećim se u ruskoj vojsci, priklopiti doskora još treća, koja će posve novo opremljena sa puškama i topništvom. Po tome će se boriti u ruskoj vojsci 60.000 (7) Srba. Pama inim vijestima vode ruske navede srpski podčasnici.

Austro-Ugarska.

Istop 15 zastupnika iz neodrivne stranke.

Budapest, 12. U krugovima ozbiljnih političara sudi se o krizi nastaloj u neodrivnoj stranci ovdie: Radikalna struja opozicije, na čelu joj Karol i Just, nijesu nikako htijeli, da se upuste u dogovorenu između ministra predsjednika Tisze i grofa Aponija, koja je kulminirala u poznatoj izjavi grofa Aponija u ugarskom parlamentu. Izak je grof Tisza u svojim separatističkim težnjama natšao na veliki otpor u Beču, naručio si je u ugarskom parlamentu u svim detaljima proručavanu manifestaciju ugarske opozicije, koja je u formi bila veoma blaga, u suštini međutim oštro idalekosežna. Odgovor Tisze izlegao je kao veoma fina politička finta protiv opozicije ali i istini bio je samo zajedno sa opozicijom dogovorena politička akcija, da se još više utvrdi pretežno translijantske političke pole, koja leži u Budim-

pešti već radi toga, jer Ugarska imade svoj parlament a austrijski ne zboruje. Centar naše monarhije je danas zaista Budimpešta, a to po zrenutku ministra predsjednika Tisze, koji je u tom trenutku znao ostvariti iz ugarske zastupničke kuće jednu složnu cjelinu izbjegavajući svakoj sitnici, koja bi mogla narušiti taj mir. Premda je taj politički uspjeh velik, veoma je dvojbeno, da li će koristiti našoj monarhiji, koja se u zadnjih godinama brzo razvijala u modernu državu u velikom stilu. A Tisza je samo vanderred sposoban zastupnik oligarhije, koja vlada u Ugarskoj uslijed primitivnih prilika u onoj poludržavi. Premda su Just i Karol opozicioni političari, idu ipak njihove težnje usporedo sa razvojem austrijske države i austrijskih zemalja, oni traže pošteno opće pravo glasanja, dakle demiziranje države i državnih instituta, dakle zdravo demokratiziranje države a to vodi — toga si Just i Karol naravno nijesu svjesni — do ujedinjenja austro-ugarskih zemalja u jednu cjelinu, do centralizacije u korist svakog naroda, do Josefinizma u novom izdanju, sa vremenom primjernim ciljevima.

Vremenska katastrofa u Wiener Neustadtu.

Beč, 12. Broj do sada sklonjenih ljudina osoba, koje su zaginule uslijed grozne oluje, koja je razorila Jospovskiju dolinu u Wiener Neustadtu, je 31. Osim toga je ranjeno do 200 osoba, od kojih 30 teško. Najvažnije su tvorničke nasade u gradu ostale neoštećene, tako i ljetalište, koje nije pretrpjelo nikakve štete. Gradsko zastupstvo je otvorilo pomoćnu školu sa 100.000 K. I u Beču je nastalo uslijed oluje oko 100.000 K štete.

Njemačka.

"Deutschland".

London, 13. (D. u.) Reuterov ured javlja iz Washingtona: Engleski je poslanik imao već prije dolaska "Deutschland" pogovor sa državnim uredom, te je razložio stanovitište Engleske, pozivajući se na novinske vijesti, da se takav broj nalazi na putu u Englesku.

I francusko se je poslanništvo obratilo na državni ured. Aljirske su vlade nazorca, da se takvi brodovi već radi samog načina, kako su građeni i kojim se mogu ukloniti svakoj pretrzi, moraju izlučiti iz razreda trgovačkih brodova, i da se te trgovačke podmore, počto njisu sagrađene u suglasju sa zahtjevima međunarodne pravu i da se moraju stoga smatrati kao neprijateljski ratni brodovi, koji se smiju unistiti, čim se pojave.

Balkan.

Kupnje rumunjskog vojnog ministarstva.

Bukarest, 13. Rumunjsko vojno ministarstvo nakupilo je u Njemačkoj za 3 milijuna železnog blaga, lijekarja i drugih potrebnih artikla.

Zatvorene granice protiv Rumunjske dignuto.

Sofija, 13. Bugarska je vlada dignula zatvorene granice protiv Rumunjske.

Rumunjska i Rusija.

Bukarest, 12. Prekjučer je stigao ovamo rumunjski poslanik u Petrogradu, Diamandy, te se prikazao ministru predsjedniku. Diamandy će dobiti po svoji prilici nove instrukcije od poglavice rumunjskog ministarstva.

Bukarest, 12. Iz Petrograda su prekjučer doputovali u Bukarest knez Urusov i državni tajnik u ruskom ministarstvu spoljašnjih posala knez Gagarin. U ovdavnjem se političkim krugovima misli, da će knez Gagarin zamijeniti dosadašnjeg ruskog poslanika u Bukarestu Polevskog.

Antanta.

Francusko priznanje Immelmannovoj majci.

Köln, 12. "Kölnische Zeitung" donosi: Bonnet Rouge piše o Immelmannovoj smrti: To što je junačkoga kod neprijatelja mora se priznati. Majke, klanjajte se pred junakičim majkama, neka budu njemačke, francuske ili turske. Immelmannova je majka izjavila, da se neće zaviriti u

crninu zbog smrti svog sina. Nije to germanska oholost; jer da je to izjavila francuska majka, kazali bi, da je to izražaj plemenitosti francuske plemena te bi vas bilo duboko ganuto. Divili ste se supruzi francuske obavijesti, da joj je sin junačke žrtvama primila obavijest, da joj je sin junačke očaj, očajana svojom ponosom, neč je nosi splošniji zvaka žalosti, jer su ovj majke u svojoj odanosti i svom ponosu jednake u svim zemljama.

Promjena francuskih osnova?

Haag, 12. Lord Derby je izjavio dopisniku nekog brodinskog lista, da se apsolutno ne može smatrati odlučnom ofenzivom sadašnja navedjavanje francusko-engleske vojske. Zadaća, se Neijmce pobijediti, jest tako velika i teška, da se samo vojničkim napašnjanjem ne može postići taj cilj. Bitka je sada tek u svome početku te će naditi najkoje, što može dati engleska mivjezna snaga.

Talijanski glasovi o bicu na zapadu.

Lugano, 13. "Secolo" javlja: Poduzeci u Pikardiji napreduju vrlo polagano. Ipak neče se olivena da ostane tako bezuspješna kao prijašnja u Artois i Champagni. Tada se se samo pokušalo, da se na stanovitim mjestima otvori prolaz, koji je ali bio za prelav preuzak. Danas se radi o tako jakom pritisku na široki dio fronte, da se cijela fronta bit promijenjena. Taj novi način jest polaganiji, jer moraju čete, koje lažne napreduju, čekati na one, koje teže napreduju. Osim toga se mora topništvu dati vremena, da može napredovati, što nije tako jednostavno, jer se napredovanje vrta u velikoj širini. Prijašnje su ofenzive mogle trajati samo nekoliko dana te svršetom brzom pobjedom ili brzim napuštanjem. Sadašnja ofenziva trajati će više mjeseci.

"Tribuna" misli, da neće središnje vlasti moći uzdržati kroz cijelo ljeto i jesen trajno upadanje na njihove fronte, bez štete za njihovo općenitu obrambenu organizaciju. Na svaki način očuvana čvrsta bodna na svim frontama i po saveznike teških posljedica i žalosnih gubitaka. Ali oni moraju pobijediti, jer raspoluza sa kud i kamo bogatijim pomoćnim sredstvima i svježim četama.

Hotel Lido izgorio.

Lugano, 13. (D. u.) Veliki je kupališni Hotel na Lidu blizu Metaksa posve izgorio pored svega truda, da se požar ugasi pod osobnim vodstvom tvrdjavnog zapovjednika admirala Tahon de Revela. Uzrok je požara nepoznat.

Neutralne države.

Danski zapadno-indijski otoci.

Berlin, 12. "Lokalanzeiger" javlja iz Haaga: "Times" javljaju, da će Udrudene Države biti u blizini danima kupiti danske zapadno-indijske otoke. (Danska zapadna Danska, sa 357 četv. km i 30.500 stanovnika, sastoji se iz otoka sv. Tome, sv. Ivana i sv. Križa. Op. ur.)

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 11. Službeni izvještaj od 10. srpnja podopne:

Južno Pinskih močvara teraju naše čete neprijatelja natrag. One i dalje prelazuju na više mjestu rijeku Stohod boreći se. Kod svoga je uzmak neprijatelj bacio u zrak više mostova. Na lijevom brijegu Stohoda žestoko su se borili. Tu smo zarobili Nijemca. Među Kistelinom i Zushom zarobili Nijemca. Među Kistelinom i Zushom prisilili smo nemadnanom akcijom neprijatelja da je pobjegao sa čete generala Kalešina zarobljeni sa od 8. srpnja 341 časnika i 9145 za boje sposobnih vojnika te su zaplijenili 4 strojne puške, 16 bacala mina i bomba, 7930 pušaka, 62 kovečuga puma municije, 3 reflektora te skladište za vojni materijal. Ovdome treba dotati još trofeje iz lučarsnjeg večerijeg izvještaja, i name 300 časnika, 12.000 vojnika, 35 topova i drugo. U Galiciji topništvo je najviše izvještalo o pobiti žestoki u ovdavnim na obim brijegovima Dnjestra. U istočnoj fronti Dinaburg navelo je neprijatelj jugozapadno jezera Swenten. Bio je odbiti te se je povukao u svoje rjake. Istočno od Baranovika, u okolici sela Odochowszyno, poduzeli su Nijemci novu protunavalu, koji smo odbili topovskom i puškanom vatrom.

Na mnogim mjestima cijele fronte živahna djelatnost letioca. Najmanje 6 neprijateljskih letjelica preletjelo je Moloदेशnu te je izbacilo 40 bomba, koje su pale u neki stog, što je počeo gorjeti.

Baltičko more.

Kod običajnog krstarenja potopila je jedna podmornica u Baltičkom zaljevu veliki njemački parobrod, natovaren železnom rudama. Oba su 11. srpnja, u večer. Tokom bojeva na Stohodu, kušao je neprijatelj da stane na lijevi njegov brijeg. Neprijatelj kuša svim sredstvima, da zadrži

Siećajte se siročadi za domovinu poginulih vojnika!

uspjeh naše ofenzive. U Volinji i u Galiciji topovskoi bojevi. Neprijateljsko je topništvo opstrijeljalo velikim kalibrom okolicu Hleukija i Cebra, 16 km sjeveroistočno Tarnopola.

Francuska.

Paris, 12. (D. u.) Službeni izvještaj od 11. srpnja.

Na fronti na Sommi nema šta da se javi. Na desnoj obali Meuse poduzeli su Niemci južno snažni napadaj u smjeru protiv tvrđe Souville. Po žestokoju lov topkovskih pripravi slijedio je napadaj od 16 pukovnja protiv sela Fleury i šume kod Vaux i Chaplre. Pored žestokih napalva u most uspjelo je neprijatelju saov u cijenu ogromnih gubitaka da dobi nešto malo tla a ulazima u crkvicu St. Fine i na raskršću cesta, koje vode u Fleury i Vaux. U čitavom se kraju Souville-Chenois-Laufee nastavlja vrlo žestoko opstreljavanje.

Engleska.

London, 13. Službeni izvještaj od 12. srpnja.

U šumi Mametz osvojili smo opet sve zemljište, što smo ga izgubili posljednu noć. Držimo sada čitav dio neprijateljske realne gimnazije na Puti, podignuta godine 1898, a usavršena školske godine 1914-15. sa otvorenjem osmog razreda, te c. kr. državna gimnazija u Kopru, također sa talijanskim nastavnim jezikom, udovoljavaju potpuno potrebu srednjokoškolskog poučavanja u istri. Daljnji opstanak realne gimnazije, sa 7 razreda, u Pazinu ne ukazuje se radi toga više potrebitim, kako potvrđuje također i pojava hiperprodukcije opažena zadnjih godina u zemlji, srednjokoškolskih djaka, od kojih mnogi dovršili a mnogi i ne dovršili nauke. Jer se znatni troškovi potrebiti za uzdržavanje ovog zavoda ne ukazuju ja to više opravdanim, zemljopisna upravna komisija je odredila, da se rečeni zavod ukine sa početkom ove školske godine t. j. sa devetom 15. septembra 1916.

Domaće Vijesti.

Ukinuće pokrajinske realne gimnazije u Pazinu. Službeno primamo: C. kr. državna realna gimnazija sa talijanskim nastavnim jezikom u Puli, podignuta godine 1898, a usavršena školske godine 1914-15. sa otvorenjem osmog razreda, te c. kr. državna gimnazija u Kopru, također sa talijanskim nastavnim jezikom, udovoljavaju potpuno potrebu srednjokoškolskog poučavanja u istri. Daljnji opstanak realne gimnazije, sa 7 razreda, u Pazinu ne ukazuje se radi toga više potrebitim, kako potvrđuje također i pojava hiperprodukcije opažena zadnjih godina u zemlji, srednjokoškolskih djaka, od kojih mnogi dovršili a mnogi i ne dovršili nauke. Jer se znatni troškovi potrebiti za uzdržavanje ovog zavoda ne ukazuju ja to više opravdanim, zemljopisna upravna komisija je odredila, da se rečeni zavod ukine sa početkom ove školske godine t. j. sa devetom 15. septembra 1916.

Privatna ženska učiteljska škola u Pazinu. Na tom zavodu, kojemu bi dodijeljeno pravo javnosti po odluci c. kr. ministarstva za bogoslovlje i nastavu br. 13742, polagalo je u ponedjeljku do srijede svih 16 kandidatica IV. tečaja zrelosni ispit pod predsjedanjem g. pokrajinskog školskog nadzornika Frana Matiječića te biohlo proglazili su za zrelima i zadovoljavajućima: Marija Algorović, Bogoslava U. Trampušić; zrelima: Albanezka Anka, Bradiotri Marija, Dražević Jelavica, Elerišić Marija, Funderle Volfgang, Gašparini Antica, Iskra Marija, Kinkela Emir, Kocijan Mare, Krajelj Kelja, Matanić Katica, Stanić Marija i Zidarić Marija.

Prijamni ispiti za I. tečaj obdržavat će se polovicom rujna na početku školske godine 1916-17.

Prigodno narodnog blagdana. Preko ove uprave darovao za Družbu sv. Cirila i Metoda, na Nj. V. Tompić, 52 T. Josip Matečić K 5, Josip Petrović K 5, Antun Lizni K 3, Jakob Bacinić K 2, Ivan Musap K 2, Petar Cmikličić K 2, Ukupno K 19.—, Zadnji izkaz K 422.98. Sveukupno K 441.98.

Ravnateljstvo Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru primilo je od 6. do 10. srpnja o. g. sljedeće prinosne: G. I. Španjoli, Iličić, za narodni blagdan K 5; g. Jos. Grašić, župnik, K 30; g. Ivan Mihečić, realac, Varaždin, K 10, kao dar Var. realca povodom nar. blagdana; g. Dr. Adolf Scherzer, kr. kot. liječnik, Senj, za nar.

blagdan K 30; g. M. Poschlich, Senj, za nar. blagdan K 20; g. Miroslav Stiglic, c. kr. vojno opkrsbni ofc. Rjeka, K 10; Sabor Kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmanije, Zagreb, svojim zaključkom od 4. srpnja o. g. od usteqnutih srednjava g. g. narodnih zastupnika za mjesec srpnja o. g. K 2175; g. Josip Linić, trgovac, Trsat, K 50; g. Mihovil Lvičić, vojni karat, Ruma, K 20; g. Dinko Vlakančić, Feldkurat, Bojna Pošta 91 20; Prigodno ispa zrelisi na c. kr. muško učit. školi u Kastvu, sjetili se Družbe učiteljske: Brnočić Josip, Ličan Vjekoslav, Srigar Jugov, Turato Ivan i Žiganto Josip, sabravis između sebe K 10; I. L. R. Božo Francić, Celovac, za družbin dan K 50; gosp. Ivan Gojtan, advokat i kr. javni bilježnik, Gospić, svoj mjesčni priinos K 10, g. djaci VII. razr. realne gimnazije na Sušaku darovale jednu obrazovnu rodnu zajma na K 50, isti sukupina tijeikon godine K 116, a na vešerai maturskani trgovaaće akademije i realne gimnazije na Sušaku sabraše K 81; g. Fran Gapić, učitelj, Sv. Križ za nar. blagdan K 3; g. Dr. Ivan Poščić, Volosko kao član čete od 1000, K 100; g. Blaž Lasser, soboliskar, Volosko za nar. blagdan K 10; gđica: Irvanka Sajević, sabravis prigodom nar. blagdana K 70; N. N., Beč, sabravis prigodom nar. blagdana K 10; g. Amброz vitez Haračić, Mali Lošinj dar za nar. blagdan kao član čete od 1000, K 100; g. Jasenica Ivica oporavilašta u Lovranu sabravis za školu u Lignju K 130.

Živjeli naš darovatelji darovatelj! Naprijed za Družbu!

Iz Hrvatske.

Zabranjena knjiga. „Nordene Novine“ donose narodom se bana vojnom sa sa temelju § 11. naredbu od 27. srpnja 1914., izdane na osnovu. Previše ovlasti od 22. srpnja 1914. o iznimnim mjerama za slučaj rata, zabranjuje rasirivanje iskoppan pod naslovom „Ratne pjesme iz evropskog rata 1916.“, izdanog po knjižarnici Sr. R. Ognjanovića u Novom Sadu i istampanom u zadržnoj štampariji u Novom Sadu, budući da se sadržajem tog iskoppana ogrožavaju interesi ratovanja. — To taj iskoppan budući korice, jer se zbog prekrsni na 600 kruna (redarstvenim) oblastima globom od 600 kruna ili zatvorom do 2 mjeseca dana.

Dolaznica ratnog doplatka glumica hrv. kazališta. „Zagrebačka Korespondencija“ javlja, da da je kazališnim članovima dokinut rati doplatka, što su ga preda naredbi valde uživali do konca lipnja. Kazališna uprava vodi sa vladom pregovore, da se ta naredba prodolji, te da se i unaprijed plaća i onako vrlo skromni rati doplatka članovima hrvatskog kazališta.

Saborske dnevnice zast. križa. „Hrv. Riječ“ donosi, da je narodni zastupnik Cabarskog Kotarskog, gosp. Fran Serafin Križ, koji je teškom bolestirao darovao svoje saborske dnevnice za mjesec svibanj 1916. u iznosu od K 80470 za pogorele u Gasparicina (kotar Delnice), a one za mjesec srpanj 1916. god. u iznosu od K 77870 Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru, kao svoj doprinos za Narodni Blagdan.

Otkriće spomenika. Otkriće spomenika Nj. Veličanstva u Osijeku uslijedit će u nedjelju 23. o. mj. u okviru skroz vojničke svečanosti. Ulazna vrata u prostorje, gdje je spomenik smješten, providjena su hrvatskim i niemačkim natpisom: „Hrvatski teški glas. — Srce vjerno u grudima nek vam bije, — Budnim okom dužnost nek se vrši, — Desnica vam mać tok spremno drži, — Dok vam tana oko ne pokrije.“

Teća u Petrinji. Javljaju iz Petrinje: Dne 5. o. mj. naganjali su se vjetrovi i oblaci čitavo pošlije podne. Istom oko 8 sati na večer vjetrov se ponešto smirno. Taj zastoj vjetra ustupio je mjesto kiši, iza koje se je oborila dosta jaka tuča, koja je na sreću kratko trajala, ali je na žalost, ipak dosti šteta nanijela.

Ostavljanje prodaja rita na Riječi. Kako se je ušlo u trag velikom križarenju sa rizom, obustavljena je daljna prodaja.

Iz Trsta.

„Željezni mazar u Trstu.“ Javljaju iz Trsta, da je u nedjelju otkriven na tamošnjem Velikom

trgu simbolični kip „Željeznog mornara“. Tom je prigodom trčanske države „Austria“ obilodanilo na građanstvo apel, kojim pozivlje na zabijanje čavala u kip, pošto je prihod od prodanih čavala namijenjen ratno-dobrotvornim svrhama, a u prvom redz zakladi za udove i siročad u ratu palih trčanskih vojnika.

Iz Gorice.

Bombardovanje Gorice. Potonjem je bombardovanjem Gorice potpunom razorena bolnica milosrdne braće. Soba više nema. Crkveni tornjevi ostali su uz svu kišu ganak neporušeni. Pogodjen je osjetljivije zvonik evanđeljske crkve, pa je sva prilika, da će se dokoska složiti sa zemljom. — Granata je pogodila u pesa vatrogasa Slavoljuba Savija, koji je u Gorici trinaest mjeseci djelovao; ostao je na mjestu mrtav.

Razne Vijesti.

Talijanski jadi. Talijanska javnost ne može nikako da proguta jugoslavenske zahtjeve, pa tim svojim jadima daje odvuka u svojim novinama i na javnim sastancima. Torre napao je direktora „Timesa“ Steeda u „Corriere della Sera“, jer da brani i zagovara zahtjeve južnih Italijana, premda se rado iskvče kao prijatelj Italije. Na te upadice odgovara Steed, da to čini, ne premda se rado iskvče prijatelj Italije, već stoga, jer je u istim prijatelj Italije. Svoje prijateljstvo od Italije temelji na tome, da bi nasilno zaposjednuće jugoslavenskih područja našlo kod Jugoslavena na očitu mržnju, koja bi bila kao glavna zapreka proširenju talijanske kulture i trgovine, a to bi došlo u prilog samo Nijemcima i njihovim nastojanjima na Jadru. Torre kaže, da se jadransko pitanje ne da riješiti po narodnom načelu. Koronačo pita, što bi ostalo od britske svjetske države, kad bi se narodom načelo strogo provelo.

Glavna je ruska ofenziva sada započela. „Berliner Tagblatt“ donosi po Timesu: Glavna je ruska ofenziva sada započela. Posljedniji udarci, što su jih zadržali Rusi Austro-Ugarskoj u ruci, bio je samo preuranjeni vojno-glavne ofenzive, da se Talijane u Trentu otkrdeš, a nitko glavni ruski ofenzive. Dok su Rusi ovaj cilj potpuno postigli, nisu nikad smetnuli sa una Hindenburga, već su mu dapače posvećivali najveću pažnju. Na sjeveru ne smijemo međutim očekivati jednako čudne rezultate, kao na jugu. U glavnom toku stvari i na istoku došlo. Pripreve Nijemaca na zapadu bile su iste dalekosložnosti kao i naše. Jedino tako da se pretnački izvanredno ogročenost bilke. Najmoćnije engleske vijesti glase, sudjetim oimabrujajući, se dokazuje, da je započela druga faza lične vojne.

Rumunjska pred odlučnim zaključcima. Iz Bukarešta dolazi vijest, koja se međutim ne potvrdjuje, da kani Rumunjska vlada savzati parlament na izvanzredno posjedanje. Rusofilski list „Universal“ viđi u tom koraku Rumunjsku pred odlučnim zaključcima. I neke druge novine javljaju da će i nariskoroći parlamentom zboru. — **Izjava antantnoj ofenzivi na Balkanu.** Neki antantni diplomati, koji je na putu iz Soluna u Petrograd stigao u Bukarešt, izjavio je o namjeravanju antantnoj ofenzivi iz Soluna: „Iz maojega posljednjega razgovora sa generalom Sarraillom dobio sam uvjerenje, da će ofenziva iz Soluna započeti buduće sedmice. Ofenziva će se povesti sa najvećom energijom. Na pitanje kakav uspjeh očekuje Sarraill od te ofenzive, odgovorio je general: „Vjerujem, da ću brzo biti u Solunu.“

Rusko-japanski ugovor. Novim ugovorom vezane su Rusija i Japan istim vojničkim i političkim vezom, kojim i ostale antantne države u Evropi. U tom vezu ima se također tražiti novo sredstvo, kojim će se poslije rata nastaviti dogosparstva bratovrtnoga sporazuma protiv centralnih vlasti. Time je u prvom redz zapriječeno Nijemačkoj put u istočnu Aziju.

Venzelozeva izjava. Prigodom neke velike skupštine u Aten rekao je Venzeloz sljedeće: „Ja sam odrasao u planinama Krete kao revolu-

ciionarac, ali danas vjerujem, da slobodne države trebaju za svoj razvoj mir. Zastoj nije mir, kako to očito drži moj protivnik. Nijemci, ako se politika dovršila predajom neprijatelju, dok ja hoću savršeni helenzizam. A taj hoću da tražim uz zaštitu velikih naroda, koji se bore za slobodu.“

Novi nauruženja u Australiji. Iz Haaga se javlja, da je u Australiji nauružen novi boro, potpuno izvjezbod, od 10.000 miomaka. Čete su vrlo pregledane po australskom generalnom gubernatoru.

Onja u Beču i okolici. Dne 11. o. mj. u 5 sati post. podne spustilo se nad Bečom veliki nevremje, koje je prouzročilo velikih šteta. Mnogi su stabla iz korijenja isčupana, brozavja stropovi teše srušeni, dok su mnoge osobe ranjene crijeplivjem, koje je padalo s krova. Naročito je veliku štetu nanijelo u Beckom Novom Mjestu; u radničkoj četvrti Josefstadta dogodila se prava katastrofa. U Wollendorferstrasse otklonila je bura kroveve sa mnogih kuća: više je čika posvena razoreno. Tvrđava lokomotiva pretrpjela je također veliku štetu. Brozavje su sveze sa mnogim mjestima okolice prekinute uslijed srušenja brozavjnih stupova. Iz više mjesti Donje Austrije dolaze vijesti, da je bura prouzročila bura katastrofe. Dosele je ustanovljen broj usmrćenih i ranjenih na 59.

Zadnja želja rodoljuba. Ovih dana umro je u Beču češki rodoljub i pobornik za narodna prava dr. Josip Karasak. Na pogreb došla je iz Jičina u Českoj katolijer pokojnikova 78-godišnja majka, te je ujedno ispunila zadnju želju nade sve ljubljenskoj sinu: donijela je sa sobom u marami pet češke domaće zemlje, na kojoj je želio sin joj snižati vječni san. Ta je zemlja položena pokopjnjaku pod glavni — zemlja, koju je tako žarko ljubio, za koju je živio i radio, i koju nije nikada zabavovao.

Druga Sarah Bernhardt. Londonski listovi donose vijesti članke o maloj Betty Bolton, desetgodišnjoj djevojčici, u kojoj otkrivaju jedinstveni glumački talent. Te su vijesti pobudile u Londonu veliku senzaciju, pa je jur mala Betty okrštena novim zvijezdom na engleskom kazališnom nebuv.

Premda je tako mlada, govori ova glumica četiri jezika i to: niemački, engleski, francuski i talijanski. Gluma mala Betty je izvrsna i savršena u čem se slažu svi londonski kritičari. Svakako je manje slavno, da mala glumica, kojoj se divi čitav London, još ne zna čitati ni pisati. Mala Betty je prvi put nastupila u londonskom Vaudeville-kazalištu i tvrde, da je ona jedina žena na svijetu, koja imade isti glas, kao i Sarah Bernhardt.

KINO
Crvenog križa
ULICA SERGIA BROJ 34.
Danas novi raspored!
Uranjeno ženidbeno putovanje.
Vesela igra u 3 čina s (i. m. m.) Dorrit Weixler u glavnoj ulozii.
Mladi neotesnac
Veseloigra.
Neprekidne predstave.
Ravnateljstvo si pridružuje pravno promijeniti raspored.
ULAŽNINA: I. prostor K 1.—; II. prostor 40 fl.
Ući se može kod svake slike.
„S bogom!“ dahnul Lovro. „Gospode, budi volja tvoja!“
— Laganim korakom odmicao se mladić od dcvca. Kraj šumice sjedne na panju. Sunce zašlo, stvara se vrtilica, zanočica noja i sinule zvijezde, a Lovro sjedjaše poniknute glave na panju. Hladan vjatar duhu se grove. Lovro zadržta, ustade. „S bogom!“ šapnu još jednom i nestaj ga šumicom.
Drugoga dana vrati se Lovro u Ljubljani, a Malvina podje u Rusiju.
Odsada godovo nestalo misli iz Lovrine glave. Sano jedino mjesto u njegovu tijelu bijaše živo, mahnilo: — samo srce bijaše mu živo, a sve ostalo tijelo mrtvo. Al srce ga je bolilo; bijaše mu da ga isčupa iz grudi. Po cijele dana znao Lovro po svojoj sobici koracati amo tamo i natrag, blijed, bev svijejeti. Glas orgulja činjaše mu se oimjom, gdje isjasi na uzabnomom mrtvu, sveta pjesma bijaše njegovu shlu izdavanje umirući, a riječi njegove molitve ne bijaše nego zrna, padajuća na pust, neprodan kamen. Al koliko je puta zavidio umornom sinu na crkvi i na ovom mjestu. „Zašto nisam ja sa vašim mjestu?“ U bio je moćak i srdce, u bio je sve od hladna mramor-kamena.“ Malo kada je Lovro spavao. A kad je usnuo na časak, mučili ga snovi. On da je bio cijela podreznih kila, zatvorena u gajbi. A vani u zeleznu plugu sjetio na graniči slavujak, slažući mije pjesmijedio poljeletje u gajbe, poljeletje sva slatkuju u zelenom lagu. Tri puta razmahno krila, tri puta lupi glavom o gajbu i iz glave mu poteče krv. Strašna li sna!

(Nastaviti će se.)

AUGUST SENOVA.

Prijan Lovro.

(Nastavak.)

Poslije ih vedrih dana nastade u Lovrinu dno noć, tamna noć, burna noć. Duzi hodnici sjenastiz zjevalju na nj kao otvorena dzevalja. Lovro se odbi od drugova. Bivao sve blijediji. Stao je moliti, moliti pristiknuo čelo na molitvenicu. Al dim njegove žrtve ne vinnao se uz nebo, dim se gubio po tlima. Zakopao se u Augustina, Hrisostoma i druge svete oče, za ljubio u psalme. Badava, badava! Duh mu se vraćao na Berangeru, Gattneru, Byrona i Mickiewicza. Tu je nalazao sebe. Duh mu bijaše kao Byronov Mažeppa, privezan krumom sudbom na bijesna hata — na vrijeme. Vrijeme, mladost leti, dana ranjena, krvava. Lovro znao čitati, učiti i noć. Ali nije učio svetih očitva. Učio povijest, jezik, matematiku. Ne bijaše Lovro pjesnik, to jest ne imao tvorne pjesničke sile. Al mu duh bijaše oimjavie zmaj. Primiv toliko silka pjesničkih veličana, toliku silu razlikih misli i osjećanja u sebe, bukliu mu srce kao vretena grova. Bivao sve blijediji, sve suši, a čelo sve plamnije. Nadjose u njega Kant, nadjose Rousseauve „Confessions“. Mrko ga gledaše predstojnik od onoga dana. „Vas je opet nebišti duh. Vi ste pust sjevateljiv pak svestno haljinom!“ Od onoga dana nije bilo mira. Predstojnik mu bude krvnim neprijateljem. „Vi ste lauzita, hereetik!“ ukori ga, „čita li se vječna mudrost u tim krivozvučnim stihovima?“

„Ne“, odvrati mu Lovro, „ja sam sveti Lavrencij. Vi ne pržite na roštilju!“
„Propasti tvojoj od lebe samoga!“ zagrmi predstojnik, ne spadajući ni po što u red krokih, položnih pastira stada Kristova.
Lovro stisnu zub, polihutio u vrt, čitao Tomu od Kempisa al odmah zaht Primerove sonete. I skoro bude posve robom Petrarinim zvoničkih lanaca.
Za vrijeme drugih praznika povelje neki drug bogoslovac Lovru sa sobom u rodno si mjesto. Bijaše to sroce u krasnoj gorskoj krajinu. Nedaleko sela stajale vlastelitski dvorac. Domaćinu, čovjek vrlo naobrazan i prijazan, pozvao bi često mladog bogoslovca u svoj kabinjastom prvoinu, na lijemim brežuljcima bilo volje zabave. U vlastelina bila ljepušna jedinica, ernooka, i zlatoska, bujna i vesela, a pametna, van reda pametna. Umjela ona više jezika, umjela etali, udarati u glasovir i više tona. Osobito je rado govorila francuski, pa je francusku knjigju i dobro poznavala. I Lovro bijaše tom jeziku vrlo vješt. Nije mu jedan čas silali svećenik i ernooka silka dakle ni čudo, da sil mladici svećenik i ernooka silka mnogo mjestu sobom čavrljali oč i cvječica o simcu, o glazbi, o Berangeru i o kojejem. Mladica bijaše živa, vrlo živa. Dosjetljivost i ostroumje mililo se Malvini — tako joj bijaše imo — nada sve imo. Stoga je i rado govorila s Lovrom. Oko joj pri tom sipalo iskre; al kad je govorio udaju u življe, predla bi se Malvina, oko joj budu odzibijanim. Jedno letno poslije podne upiti se Lovro sam u dvorac, koji mu je samo razi zemlje gradjen bez S. dakeka ozvali se zvuci glasovira. Lovro zavri

na zavre u kuću. Malvina sjedjaše za glasovinom. Prozeve bijahu na polak spuštene, samo nekoliko silica zrakica dopiralo u polutanost sobu, al te sunčanih zraka dopiralo u polutanost sobu, al te sunčanih zraka dopiralo u polutanost sobu. Prava Rembrandtova slika. Igrala Schubertovim pjesmu. Lovro kao da se u se noge ustapile u zemlju, al napokon udje u kuću, u salon, gdje je Malvina sjedila. Krug smijeh kimnu djeca dva tri puta, pa je dalje prebrata tiče. Lovro sedje u prikrajki drug, zanesen. Bog zna o čemu je razmišljao. Celu mu bilo sad glatko, sad mu, oči sad svijetle, sad valrene. Malvina se okrenu, pa zabljaše u njegovo srce. Najednom problijedi, skoči. Malvina se leću glasovir umknu.
„Ništa, ništa, šta vam je?“ upita djevojka.
— „Zaba, Bog!“ istisnu teikom muom Lovro.
„Govorite, molim vas.“
— „Da govorim? U istinu? Da govorim?“ za pita muikim glasom bogoslov.
— „E da?“
— „Ja — vas ljubim“, odvrati u po glasa mladić.
— „Za jedan čas zakūšite oba. Lovro osta kao kamer, djevojka se osvijesti, lagano podje k mladiću, ustavivši se pred njim uhvati ga za obje ruke i progovori od srca:
— „Lovro! Vi ste pametan, ljubezan čovjek. Vjerujem, da umijem cijeniti vrlo vaše srce, generalni viđi duh, al da više riječi ne znam van od silnog govorit, ne smijem. Crna vaša hata mjesto razmišlati o tom. Al s bogom, inače bih stala razmišlati — s bogom, prijatelju moj!“ I nestaj djevojke.